

Een en ander over orthodontie.

De artikelen onder bovengenoemden titel beoogen geenszins het tot stand brengen van een bij elkaar passende reeks. Met dat doel worden ze niet geschreven. Met de meest mogelijke vrijheid wenscht schr. eenige onderwerpen, laten wij liever zeggen, eenige punten te behandelen, die buiten het kader van een leerboek vallen en toch weer voldoende belangstelling verdienen om onze aandacht te trekken. Mocht nu en dan tegen deze bedoeling in gezondigd worden en zaken worden aangevoerd, die meer in een leerboek thuis behooren, dan komt dit mijne mededeelingen ten goede.

Om het nog eens duidelijk uit te drukken, zooals een vlinder vliegt van bloem tot bloem, telkens haar kiezend waartoe zij zich het meest voelt aangetrokken, zoo wordt ook de keuze van mijn onderwerp bepaald. Voor heden wensch ik mede naar aanleiding van een vroeger door mij geuite belofte voornamelijk de vraag te bespreken:

Is het gewenscht, dat zich specialisten in de orthodontie, (zich dus van gewone praktijk onthoudende collega's) vestigen?

Alles wat zich aan deze vraag vastknoopt is minder eenvoudig dan men oppervlakkig beschouwd zou denken.

Daar wij binnenkort voor de mogelijkheid staan, dat er zich in ons land specialist-orthodontisten komen vestigen is het een zaak van beteekenis al van te voren te weten op welk standpunt de gewone practicus ten opzichte van deze zal staan en hoever de wenschen en verlangens der gewone practici in deze kwestie gaan.

Verreweg de meeste orthodontisten, die wij in onzen tijd kunnen aanwijzen, werden gevormd door het leven, de ondervinding, de ervaring. Dat was hun school. Leiding aan hun denken en doen werd gegeven door enkele autoriteiten, die de orthodontie gemaakt hebben tot het uitsluitend onderwerp hunner studie en praktijk. In het laatste decennium is de orthodontie tot een geheel andere wetenschap, een geheel andere kunst geworden, dan zij voordien was. Voornamelijk is dit te danken aan den reform, welke diagnose en therapie ondergaan hebben. Zonder nu te willen beweren, dat deze beide onderwerpen in voldoende mate van verschillende kanten belicht zijn geworden, kan men heden ten dage toch met eenige zekerheid op succes een orthodontisch geval in behandeling nemen.

Een der eerste stelregels, waarop de moderne orthodontist zijn arbeid baseert is: de normale occlusie vormt het fundament der orthodontische wetenschap. *Angle* o. a. zegt:

The correction of malocclusion is but the establishing of harmony of the occlusal planes en occlusion is the basis of the science of orthodontia. ¹⁾

Rome en Aken zijn niet op één dag gebouwd. Daarom zal men goed doen dezen stelregel voorloopig te huldigen totdat het ontwikkelingsstadium der orthodontie een hooger trap van volmaaktheid bereikt zal hebben. Dan zal het heeten, normale *articulatie* is de basis der orthodontische wetenschap.

Het zou mij niet verwonderen, dat dan in stede van malocclusion gesproken zal worden over malarticulation. What is in a name? Hier een geheel nieuw gezichtsveld, een nieuw vershiet, waarin men de verhoudingen van een geheel ander standpunt zal gaan leeren kennen. Voor het oogenblik zal ik het bij dezen voorspellenden blik in de toekomst laten. Doch in verband met het onderwerp „specialist-orthodontist was het gewenscht al aanstonds te wijzen op

¹⁾ *Case* meent ook, dat deze definities te begrensd zijn, doch hierover later.

het feit, dat de wetenschap en kunst van dezen zich nog steeds bevindt in het stadium der ontwikkeling, in een periode, waarin reeds enkele vruchten rijpt zijn, doch waar de geheele oogst nog moet worden binnengehaald.

Er moet nog veel onderzocht, nog veel gevonden worden op het uitgestrekte arbeidsveld der „tandregeling”.

Hier heeft men dus reeds een punt, dat het den practicus met groote conservatieve praxis bezwaarlijk maakt zich met alle toewijding op de speciale kunst in kwestie toe te leggen. Doorlopend behoort hij zich van den vooruitgang op dit speciale gebied op de hoogte te houden en elke positieve verbetering tot de zijne te maken. Het baart dan ook geen verwondering, indien men van deze categorie collega's het eerst den wensch om specialisten hoort uiten. Van dit, hun standpunt gezien hebben ze gelijk. En als ieder collega in dezelfde omstandigheden verkeerde, dan was het antwoord op de gestelde vraag al onmiddellijk gegeven. Daar zulks evenwel niet het geval is en waar het aantal tandartsen en zoogenaamde mondartsen zich in den laatsten tijd, voor deze zelve, op zulk een onrustbarende wijze uitbreidt, daar kan men er zeker van zijn, dat men in 't algemeen den specialist-orthodontist niet met patiënten zal overladen.

Bovendien is de studie van tandarts nog niet opgeschroefd. Noch wat den duur, noch wat de hoeveelheid te bestudeeren stof betreft. Vandaar dat de orthodontie niet in de verdrukking behoeft te komen bij de algemeene opleiding. Ze mag dat zelfs niet, omdat de geheele zaak waarover het hier gaat in den grond niets anders is dan une chose géographique.

In gróóte centra van ons land, niettegenstaande welig opschietende collegiale concurrentie, behoort het niet tot de onmogelijkheden, dat een spec.-orth. een goed bestaan zou vinden; geheel anders is het evenwel waar het kleinere plaatsen betreft. In deze zal de tandarts (indien er nog geen is dan komt er nog wel een) zelfstandig de geheele praktijk moeten uitoefenen. Wenscht men een vergelijking met den medicus in dit opzicht, dan gaat ze nooit geheel op. Doet

zich bij dezen een bijzonder geval voor, dan kan hij dit al onmiddellijk naar een specialist of ziekenhuisinrichting eener groote stad verwijzen. Het gevaar en de ernst van het geval wettigen een doortastend en veeleischend optreden. In zulke omstandigheden bestaan er eenvoudig geen finantieele hindernissen. Arm en rijk kunnen op deze wijze geholpen worden. Met tandheekkundige hulp is dit geheel iets anders. In zijn goede kwaliteit nog maar alleen bereikbaar voor de gegoede klassen, is het tijdverlies en het langdurig heen- en weerreizen voor kleine stadsmenschen nog altijd een groot bezwaar om zich voor een regulatiegeval onder handen te stellen. Temeer, daar men in 't algemeen gesproken de ernst van zulk een geval niet met andere grootere levensbelangen rakende gevallen gelijk kan en mag stellen.

Tot in verre toekomst zal dus de tandarts in kleinere plaatsen ook de orthodontie moeten uitoefenen, terwijl in grootere steden, waar de enkele grootere praktijken langzamerhand plaats zullen moeten maken voor een aantal kleinere de tandarts voldoende tijd en gelegenheid zal vinden om persoonlijk zich met reguleeren te bemoeien.

In stede dus deze wetenschap te verwaarloozen is het zaak om zich zoo goed mogelijk van haar op de hoogte te houden, te meer daar deze zijde van ons beroep een eigenaardige en hoogst aantrekkelijke bekoring heeft. Zij vereischt een ruimen, onbevangen blik en een oordeelskracht, die grond vindt in een rijke ervaring en meer dan in welk ander onderdeel ook wordt hier een uitgebreid veld van studie en praktisch onderzoek aangetroffen.

Ik zeide het reeds het is une chose géographique. Kleine en groote steden staan hierin lijnrecht tegenover elkaar.

In de eerste kunnen specialisten onmogelijk een bestaan vinden, in de laatste wel, doch voor een groot deel zullen zij overbodig zijn, omdat het ten slotte slechts enkele collega's zullen wezen, die van hun hulp gebruik willen maken. Mocht men eens de proef willen nemen dan doet zich een nieuwe vraag voor. Hoe wenscht men de opleiding van den

specialist het liefst. Moet hij kersgroen van de specialistenschool komen of ziet men liever de man, die jarenlang de algemeene praktijk beoefende, zich specialiseeren.

Ontegengesteld heeft de laatste zoo niet alles, dan toch zeer veel voor. Wie kan beter dan hij beoordeelen of de toestand der diverse tanden en kiezen in behoorlijken staat zijn of gebracht zijn. Een exemplaar waar de bouw van een vulling incorrect is kan reeds eene malocclusie teweegbrengen of bestendigen.

Routine ook in dit opzicht wordt dus mede van den orthodontist gevegd. Bovendien zal hij stem behooren te hebben als het gaat te bepalen of en wat voor prothetisch hulpmiddel na een regulatiegeval behoort te worden aangewend, indien het gebit wat aantal tanden betreft niet meer volledig is.

Om al deze redenen lijkt het wenschelijk, dat slechts ervaren practici, die bovendien den slag en het geduld hebben met kinderen te kunnen omgaan, zich in de orthodontie zullen specialiseeren.

Hij toch zal in de eerste plaats kans hebben zich een bestaan in dit afzonderlijk vak te verwerven. Behalve dat hij uit eigen praxis diverse patiënten kan recruteeren, zal hij spoediger op de aangehaalde gronden het vertrouwen zijner collega's en van het groote publiek deelachtig worden. Van welken kant men ook de zaak beschouwt, één ding staat vast, niemand behoort aanvankelijk de orthodontische praktijk te verwaarloozen of zich er met een Jantje van Leyden af te maken. Integendeel meer dan ooit legge men zich er op toe. Het zou later kunnen blijken, neen, wij weten het toch nu reeds dat een regelmatig functioneerend gebit het beste wapen tegen diverse tandziekten oplevert, dat men dus (misschien met eenige overdrijving) kan zeggen dat de orthodontie de basis is, waarop de profylaxis in de tandheekunde berust.

Wat kunnen wij tandartsen nu doen om zoo goed mogelijk met de ontwikkeling dezer kunst gelijken tred te houden?

Het antwoord hierop is: studie, oefening en collegiaal verkeer.

En het laatste laat op dit gebied nog veel te wenschen over.

Op algemeene vergaderingen komt men er bijna nooit toe, het onderwerp diep in te gaan. Het programma behelst diverse onderwerpen. De eene collega komt voor dit, een ander voor dat. Gene interesseert zich voor die discussie, deze weer voor een andere. Wat den een verveelt interesseert den ander en omgekeerd. Doch veler belangen botsen hier tegen elkaar. Dat de orthodontie het kind van de rekening geworden is getuigen de vergaderingsprogramma's der laatste jaren.

Hoe kan en moet hierin verandering worden gebracht? Twee wegen staan open:

1°. Kunnen de bestaande corporaties elk jaar een vergadering speciaal aan de orthodontie wijden. Mocht dit niet op hun weg liggen dan

2°. het stichten eener club van vakgenooten, die jaarlijks 1 à 2 maal vergadert ter behandeling van uitsluitend orth. onderwerpen.

Dat het voor menig collega van belang zou zijn deel te nemen in een dusdanige combinatie behoeft na al hetgeen reeds gezegd is niet nader te worden betoogd.

Ik voor mij voel het meest voor den tweeden weg.

Hoe staat het met de mogelijkheid van uitvoering?

Ziedaar een vraag, waarop niet ik, doch de lezer een antwoord behoort te geven. Wie meent, dat ik hier den weg tot een goede zaak leidende, gewezen heb, een zaak wier bestaan wenschelijk is, die zende mij zijn naamkaart. Uit de eventueel ingekomen berichten zal ik kunnen distilleeren in hoeverre stappen kunnen worden gedaan die 't algemeen wenschelijk acht.

L. FRANK.

ROTTERDAM, Januari 1909.